

HIPOTEKARNA BANKA A.D., PODGORICA

**Finansijski izvještaji
31. decembar 2009. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora**

HIPOTEKARNA BANKA A.D., PODGORICA

SADRŽAJ	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	
Bilans uspjeha	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o promjenama na kapitalu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 - 35

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Odboru direktora i akcionarima Hipotekarne banke A.D., Podgorica

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Hipotekarne banke A.D., Podgorica (u daljem tekstu „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2009. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja sa završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka. Ova odgovornost uključuje: osmišljavanje, primjenu i održavanje sistema internih kontrola relevantnih za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, kao i po osnovu kriminalnih radnji ili grešaka; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Osim kao što je objelodanjeno u djelu „Osnove za kvalifikovano mišljenje“, reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i planiranje i obavljanje revizije na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje izvršavanje postupaka za pribavljanje revizorskih dokaza kojima se potkrijepljuju iznosi i informacije objelodanjene u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na profesionalnom sudu revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, kao i po osnovu kriminalnih radnji ili grešaka. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u cilju kreiranja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne i za potrebe izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrijednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i opštu ocjenu prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Osnove za kvalifikovano mišljenje

Kao što je objelodanjeno u napomeni 3.1. uz finansijske izvještaje, Banka je od 1. januara 2009. godine izvršila promjenu računovodstvene politike koja se odnosi na priznavanje naknada za odobravanje kredita, garancija i drugih oblika jemstava, kao i naknade koje se obračunavaju Banci po osnovu primljenih kredita, i shodno tome od 1. januara 2009. godine Banka primjenjuje računovodstvenu politiku kojom se ove naknade smatraju sastavnim dijelom kontinuiranog angažovanja kod rezultirajućeg finansijskog instrumenta i razgraničavaju se i priznaju kao korekcija efektivnog prinosa u skladu sa zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda („MRS“) 18 - „Prihodi“ i MRS 39 - „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“. Obzirom da Banka nije izvršila obračun efekata primjene nove računovodstvene politike na prethodne periode, u skladu sa zahtjevima MRS 8 - „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“, koji zahtijeva da se promjena računovodstvene politike primjeni retrospektivno za najraniji prezentovani prethodni period, kao da je nova računovodstvena politika bila primjenjivana oduvijek, nismo bili u mogućnosti da se uvjerimo u potencijalne efekte koje bi primjena navedenog standarda imala na finansijske izvještaje Banke za 2009. godinu.

(nastavlja se)

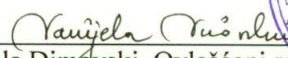
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

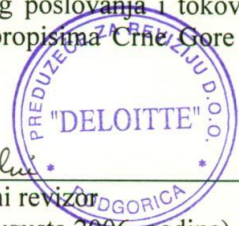
Odboru direktora i akcionarima Hipotekarne banke A.D., Podgorica (nastavak)

Kvalifikovano mišljenje

Po našem mišljenju, izuzev za efekte eventualnih korekcija koje su mogle da budu utvrđene kao neophodne da smo mogli da se uvjerimo u pitanje navedeno u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Hipotekarne banke A.D., Podgorica na dan 31. decembra 2009. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Podgorica, Crna Gora
26. april 2010. godine

_____
Danijela Dimovski, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 030 izdata 7. avgusta 2006. godine)

HIPOTEKARNA BANKA A.D., PODGORICA

BILANS USPJEHA

**U periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine
(U hiljadama EUR)**

	<u>Napomene</u>	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Prihodi od kamata	3.1, 4a	6,827	6,411
Rashodi kamata	3.1, 4b	(2,523)	(2,324)
Neto prihodi od kamata		<u>4,304</u>	<u>4,087</u>
Troškovi za gubitke	3.6, 5	(404)	(378)
Neto prihodi		3,900	3,709
Prihodi od naknada	3.1, 6a	2,087	1,627
Rashodi naknada	3.1, 6b	(346)	(299)
Neto prihodi od naknada		<u>1,741</u>	<u>1,328</u>
NETO PRIHODI OD KAMATA I NAKNADA		5,641	5,037
Ostali prihodi, neto	7	987	391
Opšti troškovi	8	(5,591)	(4,915)
NETO PRIHODI PRIJE VANREDNIH STAVKI		<u>1,037</u>	<u>513</u>
Vanredni prihod		37	722
Vanredni rashod		(19)	(72)
		<u>18</u>	<u>650</u>
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		1,055	1,163
Porez na dobit	3.3, 9	-	(10)
NETO DOBIT		<u><u>1,055</u></u>	<u><u>1,153</u></u>

Napomene na stranama od 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane rukovodstva Hipotekarne banke A.D., Podgorica, 22. aprila 2010. godine u Podgorici.

Potpisano u ime Hipotekarne banke A.D., Podgorica:

Esad Zaimović
Glavni izvršni direktor

Aleksandar Mitrović
Izvršni direktor finansija i informatike

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2009. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomene</u>	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	10	19,917	13,539
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, izuzev akcija		292	41
Kredit i poslovi lizinga	11	74,698	58,118
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja	12	1,086	-
Potraživanja iz kastodi poslova		19	-
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	13	1,473	1,402
Stečena aktiva		11	-
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	14	7	182
Ostala aktiva	15	2,347	1,503
Minus: Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu	15	(263)	(26)
Ukupna aktiva		<u>99,587</u>	<u>74,759</u>
PASIVA			
Depoziti	16	69,735	43,006
Obaveze po osnovu kastodi poslova		387	-
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	17	4,000	8,700
Obaveze prema Vladi	18	2,248	1,349
Ostale obaveze	19	2,392	1,823
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima	20	495	606
Ukupne obaveze		<u>79,257</u>	<u>55,484</u>
KAPITAL			
Akcijski kapital	21	16,006	16,006
Emisiona premija		7,444	7,444
Opšte rezerve		-	1,849
Nepokriveni gubitak		(3,120)	(6,024)
Ukupan kapital		<u>20,330</u>	<u>19,275</u>
Ukupno pasiva		<u>99,587</u>	<u>74,759</u>
VANBILANSNA EVIDENCIJA	23	<u>198,891</u>	<u>122,047</u>

Napomene na stranama od 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Emisiona premija</u>	<u>Opšte rezerve</u>	<u>Nepokriveni gubitak</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 1. januara 2008. godine	16,006	7,444	1,849	(7,177)	18,122
Dobit tekuće godine	-	-	-	1,153	1,153
Stanje, 31. decembra 2008.	<u>16,006</u>	<u>7,444</u>	<u>1,849</u>	<u>(6,024)</u>	<u>19,275</u>
Prenos (napomena 21)	-	-	(1,849)	1,849	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	1,055	1,055
Stanje, 31. decembra 2009.	<u>16,006</u>	<u>7,444</u>	<u>-</u>	<u>(3,120)</u>	<u>20,330</u>

Napomene na stranama od 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2009. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomena</u>	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
Primljene kamate i naknade		8,709	8,120
Ostali prilivi		2	356
Plaćene kamate i naknade		(2,907)	(1,054)
Plaćanja zaposlenima i dobavljačima		(4,974)	(5,513)
<i>Neto priliv gotovine prije promjena poslovne aktive i pasive</i>		<u>830</u>	<u>1,909</u>
Promjena poslovne aktive i obaveza			
Povećanje plasmana komitentima, neto		(16,174)	(2,831)
Povećanje/(smanjenje) ostale aktive, neto		52	(1,032)
Povećanje depozita komitenata		26,729	2,889
Prilivi po osnovu kastodi poslova		368	-
Smanjenje ostalih obaveza		(10)	(173)
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>		<u>10,965</u>	<u>(1,147)</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
Nabavka opreme i nematerijalnih ulaganja		(332)	(599)
<i>Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		<u>(332)</u>	<u>(599)</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
(Odlivi)/prilivi po osnovu kredita i pozajmica		(3,801)	2,047
(Odlivi)/prilivi po osnovu kupovine i prodaje hartija od vrijednosti, neto		(5)	(47)
Prilivi po osnovu ulaganja u kapital drugih pravnih lica, neto		177	
Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća, neto		(1,086)	-
<i>Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>		<u>(4,715)</u>	<u>2,000</u>
Efekat kursnih razlika		(370)	(3)
Neto povećanje u gotovini i gotovinskim ekvivalentima		6,378	2,160
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine		<u>13,539</u>	<u>11,379</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine		<u>19,917</u>	<u>13,539</u>
Komponente gotovine i gotovinskih ekvivalenata:			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	3.4	<u>19,917</u>	<u>13,539</u>
		<u>19,917</u>	<u>13,539</u>

Napomene na stranama od 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Hipotekarna banka A.D. Podgorica (u daljem tekstu „Banka“) je od 1995. godine registrovana kao akcionarsko društvo i registrovana je u Centralnom registru Privrednog suda pod registracionim brojem 4-0004632. Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 3 (Rješenje broj 02/3-1/2-01). Od Centralne banke Crne Gore, Rješenjem broj 26 od 21.11.2001. godine, dobila odobrenje za dalji rad.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju, Statutom i Rješenjem Centralne banke Crne Gore, Banka obavlja poslove primanja novčanih depozita i odobravanja kredita za sopstveni račun. Pored bankarskih poslova iz prethodnog stava, Banka može da obavlja i slijedeće poslove:

- izdavanje garancija i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza,
- kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeiting i dr.),
- izdavanje, obrada i evidentiranje platnih instrumenata,
- platni promet u zemlji i sa inostranstvom, u skladu sa propisima kojima se uređuje platni promet,
- finansijski lizing,
- poslove sa hartijama od vrijednosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuju hartije od vrijednosti,
- trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta:
  - a) stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove,
  - b) finansijskim derivatima,
- depo poslovi,
- izrada analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava i preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja,
- iznajmljivanje sefova,
- poslove koji su dio bankarskih poslova, pomoćne poslove u odnosu na poslove banke i poslove neposredno povezane sa poslovima Banke, u skladu sa ovim Statutom.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština akcionara i Odbor direktora. Odbor direktora Banke ima dva stalna tijela i to: Odbor za reviziju i Odbor za upravljanje kreditnim rizikom. Članove Odbora direktora Banke bira Skupština akcionara Banke. Odbor direktora Banke ima 5 (pet) članova, od kojih većina nijesu zaposleni u Banci.

Sjedište Banke je u Podgorici, u ul. Josipa Broza Tita br. 67. Na dan 31. decembra 2009. godine Banka ima 139 zaposlenih radnika (31. decembra 2008. godine: 128 zaposlenih radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list RCG“, br. 69/2005 i br.80/2008), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list RCG“, br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom na osnovu člana 17 i 18 Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore i direktive Evropske unije 86/635/EEC od 8. decembra 1986. godine koja se odnosi na godišnje račune banaka i ostalih finansijskih institucija, koji preuzima zakonom definisane finansijske izvještaje koji u pojedinim djelovima odstupaju od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđaju MRS 1 „Prikazivanje finansijskih izvještaja“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
(nastavak)**

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

Računovodstvene politike koje su primjenjivane u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja se razlikuju od zahtjeva MSFI primjenljivih na dan 31. decembra 2009. godine u dijelu obračuna ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata i dijelu objelodanjivanja finansijskih instrumenata u skladu sa zahtjevima MSFI 7 – „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“. Banka obračunava iznos ispravki vrijednosti finansijskih instrumenata u skladu sa relevantnim propisima Centralne banke Crne Gore (napomena 3.7.). Navedena računovodstvena politika može usloviti značajne razlike u odnosu na vrijednovanje ispravki vrijednosti i rezervisanja za procijenjenu nenaplativost finansijskih instrumenata na osnovu diskontovanja očekivanih budućih gotovinskih tokova primjenom originalne efektivne kamatne stope u trenutku odobravanja, u skladu sa zahtjevima MRS 39 - „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“.

Zbog potencijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u saglasnosti sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3. koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Procjene i prosuđivanja se donose na osnovu istorijskog iskustva i drugih činilaca, uključujući očekivanja u pogledu budućih događaja za koje se vjeruje da su u okvirima datih okolnosti razumna, gdje rezultati daju dobru osnovu za procjenu knjigovodstvene vrijednosti aktive i pasive koje se ne mogu jasno sagledati iz drugih izvora. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda. Prihodi po osnovu naknada za bankarske usluge i rashodi po osnovu naknada i provizija se utvrđuju u trenutku dospelja za naplatu, odnosno kada su ostvareni.

Prihodi po osnovu naknada za odobravanje kredita, garancija i drugih oblika jemstava, kao i rashodi naknada koje se obračunavaju Banci po osnovu primljenih kredita, su se do 1. januara 2009. godine uključivali u prihode, odnosno rashode u momentu pružanja usluge, odnosno kada su naknade dospjele za plaćanje. Od 1. januara 2009. godine prihodi po osnovu naknada za odobravanje kredita, garancija i drugih oblika jemstava, odnosno rashodi naknada koje se obračunavaju Banci po osnovu primljenih kredita se, u skladu sa zahtjevima MRS 18 - „Prihodi“ i MRS 39 - „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, smatraju sastavnim dijelom kontinuiranog angažovanja kod rezultujućeg finansijskog instrumenta, i shodno tome razgraničavaju se i priznaju kao korekcija prinosa, proporcionalnim metodom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2. Preračunavanje deviznih iznosa**

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Porezi i doprinosi**Porez na dobit*****Tekući porez na dobit***

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 („Sl. list CG”, br. 80/2004 i br. 40/2008). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8. i 9. za usklađivanje prihoda i članovi 10. do 20. za usklađivanje rashoda).

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 50%.

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.3. Porezi i doprinosi (nastavak)****Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja**

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izvještaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju gotov novac, sredstva kod Centralne banke Crne Gore uključujući i obaveznu rezervu i sredstva na računima kod drugih banaka u zemlji i inostranstvu.

3.5. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obuhvataju hartije od vrijednosti koje nije moguće klasifikovati kao finansijska sredstva kojima se trguje ni kao finansijska sredstva koja se drže do dospjeća i sastoje se od ulaganja u kapital drugih pravnih lica. Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrijednosti. Fer vrijednosti hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Nerealizovani dobiti i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se hartija od vrijednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrijednosti nije trajno obezvrijeđena. Kada se hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju otuđe ili kada im se umanju vrijednost, kumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Dividende po osnovu hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju priznaju se u bilansu uspjeha onda kada subjekat stekne pravo na uplatu.

3.6. Krediti

Kreditni odobreni od strane Banke evidentiraju se u poslovnim knjigama u momentu prenosa sredstava korisniku kredita.

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana, umanjenog za otplaćenu glavnice i ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U procjeni navedenih rizika rukovodstvo Banke primjenjuje metodologiju koju je propisala Centralna banka Crne Gore, koja je objelodanjena u napomeni 3.7.

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje nenaplativih potraživanja

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 60/2008 i 87/2009) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku, način obračuna i suspendovanja nenaplaćene kamate i način utvrđivanja minimalnih rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu riziku, u smislu ove Odluke čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, potraživanja po osnovu lizinga, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni, a još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje nenaplativih potraživanja (nastavak)**

Na osnovu navedene Odluke, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – sa podkategorijama B1 i B2 u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate
- kategorija C (substandardna aktiva) – sa podkategorijama C1, C2, C3 i C4 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Iznos rezerve za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procjenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 3% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 50% na plasmane kategorije C, 75% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore suspenduje se obračunata nenaplaćena kamata i ne vrši dalji obračun kamate na nekvalitetnu aktivu, izuzev ukoliko je nekvalitetna aktiva obezbjeđena kvalitetnim sredstvima obezbjeđenja i nalazi se u procesu naplate, uz očekivanje da će se povraćaj aktive ostvariti u razumnom vremenskom roku koji u principu nije duži od tri mjeseca. Ukoliko Banka obustavi obračun kamate na nekvalitetnu aktivu, dužna je da dalji obračun kamate po istom osnovu vodi u vanbilansnim evidencijama i da u postupku klasifikacije, obračunatu kamatu klasifikuje u kategoriju E. Odlukom je takođe predviđeno da se rizična aktiva klasifikovana u kategoriju E otpiše iz bilansne aktive i evidentira u vanbilansnoj evidenciji kao „otpisani krediti”.

Shodno Odluci, rezerva za gubitke po stavkama aktive obračunava se na osnovu knjigovodstvene vrijednosti uz prethodno oduzimanje odbitnih stavki sredstava obezbjeđenja po osnovu:

- novčanog depozita i
- neopozivih garancija zemalja ili centralnih banaka zemalja OECD-a, banaka sa rejtingom boljim od A+, utvrđenim od rejting agencije Standard & Poor's, odnosno ekvivalentnim rejtingom drugih međunarodno priznatih rejting agencija i pravnih lica čije poslovanje kontroliše Centralna banka Crne Gore.

3.8. Hartije od vrijednosti koje se drže do roka dospjeća

Ulaganja koja se drže do dospjeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplata i fiksnim dospjećem, za koja rukovodstvo Banke ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospjeća. Ukoliko Banka prodaje više od značajnog iznosa investicije koja se drži do dospjeća, čitava kategorija ulaganja se obilježava i reklasifikuje kao raspoloživa za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Ulaganja u kapital drugih pravnih lica**

Ulaganja u kapital drugih pravnih lica se vode po metodu nabavne vrijednosti za koju rukovodstvo smatra da je približna fer vrijednosti.

3.10. Poslovni prostor, ostala fiksna aktiva i nematerijalna ulaganja

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva su na dan 31. decembra 2009. godine iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost ulaganja primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se poslovni prostor i ostala fiksna aktiva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

Naziv	Stopa u %
Zgrade	2
Računari i računska oprema	33.3
Softver	20
Namještaj i oprema	15
Motorna vozila	15

Obračun amortizacije poslovnog prostora i ostale fiksne aktive počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

3.11. Kapital Banke

U okviru kapitala Banke iskazani su akcionarska glavnica, emisiona premija, rezerve Banke i neraspoređena dobit (akumulirani gubitak).

Akcionarska glavnica Banke obrazuje se iz uloženi sredstava osnivača i akcionara Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Zakonom o hartijama od vrijednosti definisano je da su hartije od vrijednosti dematerijalizovane i postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralne Depozitarne Agencije. Izvod iz registra Centralne Depozitarne Agencije je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

Banka koristi kapital za obavljanje bankarskih poslova, za ulaganje u kapital drugih pravnih subjekata kao i za pokriće rizika po iskorišćenju sredstava rezervi.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitla banaka („Sl. list CG“, br. 60/2008, 41/2009), sopstvena sredstva Banke predstavljaju zbir osnovnog kapitala Banke, dopunskog kapitala Banke I i dopunskog kapitala Banke II, umanjen za odbitne stavke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.11. Kapital Banke (nastavak)**

Osnovni kapital Banke čine osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke: uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije; naplaćene emisione premije; rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve); neraspoređena dobiti iz prethodnih godina; dobit u tekućoj godini za koju je Skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital i kapitalna dobit ostvarena kupovinom i prodajom sopstvenih akcija. Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala Banke su: gubitak iz prethodnih godina; gubitak iz tekuće godine; kapitalni gubitak ostvaren na osnovu sticanja i prodaje sopstvenih akcija; nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija; nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije i manje obračunate rezervacije za potencijalne gubitke, utvrđene u postupku kontrole.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava banke koji se uključuju u dopunski kapital I su: nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija; iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive; subordinisani dug; hibridni instrumenti i revalorizacione rezerve. Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala i su stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije i potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital I.

Dopunski element sopstvenih sredstava banke koji se uključuje u dopunski kapital I je subordinisani dug, za koji su ispunjeni sljedeći uslovi: dug je u cjelosti otplaćen; banka ne garantuje otplatu duga u bilo kojem obliku; u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug je podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima; ugovor sadrži klauzulu zabrane isplate kamata i glavnice, čak i nakon dospjeća duga, ako bi tom isplatom iznos sopstvenih sredstava pao ispod propisanog nivoa; rok dospjeća duga je unaprijed određen, duži je od dvije godine i ne može se otplatiti prije ugovorenog roka dospjeća; o subordinisanom dugu je zaključen pismeni ugovor koji sadrži napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom.

Radi pokrića rizika iz poslovanja, obrazuju se rezerve Banke. Rezerve se obrazuju na osnovu odluke Odbora direktora Banke iz dijela dobiti koju Banka ostvari svojim poslovanjem.

3.12. Naknade zaposlenima**Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.12. Naknade zaposlenima (nastavak)****Obaveze po osnovu otpremnina ili drugih dugoročnih naknada zaposlenima**

U skladu sa Kolektivnim ugovorom, Banka je u obavezi da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini 6 prosječnih neto zarada zaposlenih u Banci koja važi u mjesecu u kojem se vrši isplata. Istovremeno, zaposlenom se povodom 10, 20 i 30 godina rada u Banci isplaćuje jubilarne nagrade. U finansijskim izvještajima Banke na dan 31. decembra 2009. godine, izvršeno je rezervisanje, obračunato od strane nezavisnog ovlaštenog aktuaru sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine, po osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade zaposlenima nakon ispunjenih uslova.

3.13. Pravična (fer) vrijednost

Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja predviđaju objelodanjivanje pravične (fer) vrijednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u napomenama uz finansijske izvještaje. Za navedene potrebe, pravična (fer) vrijednost je definisana kao iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, ili obaveza izmiriti, u transakciji između dobro obaviještenih i voljnih strana, međusobno suočenih. Obaveza Banke je da objelodani sve informacije u vezi sa poštenom (fer) vrijednošću sredstava, potraživanja i obaveza za koje postoje raspoložive tržišne informacije i za koje se identifikuje materijalno značajna razlika između knjigovodstvenih vrijednosti i poštene (fer) vrijednosti.

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i obaveza, kao i ostalih finansijskih instrumenata, i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS i MSFI. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi objelodanjeni u finansijskim izvještajima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

4. PRIHODI I RASHODI KAMATA

a) Prihodi od kamata

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2009.	2008.
Depoziti kod:		
- inostranih banaka	22	71
- Centralne banke	18	30
	<u>40</u>	<u>101</u>
Kredit:		
- preduzećima	4,129	3,553
- fizičkim licima	2,658	2,757
	<u>6,787</u>	<u>6,310</u>
	<u>6,827</u>	<u>6,411</u>

b) Rashodi kamata

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2009.	2008.
Depoziti:		
- finansijskih institucija	303	675
- državnih organizacija	88	59
- privrednih društava	1,127	853
- fizičkih lica	595	707
- ostalo	21	-
	<u>2,134</u>	<u>2,294</u>
Obaveze po kreditima i ostalim pozajmicama	389	30
	<u>2,523</u>	<u>2,324</u>

5. TROŠKOVI ZA GUBITKE

a) Knjiženja na teret prihoda

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2009.	2008.
Neto, rezervisanja/(ukidanje rezervisanja) po osnovu:		
- kredita	257	370
- ulaganja u kapital drugih pravnih lica	(2)	1
- kamata	17	9
- rizik zemlje	(3)	(4)
- vanbilansnih stavki	(111)	(53)
- beneficija zaposlenih	-	54
- ostala potraživanja od dužnika koji je pokrenuo postupak lične uprave i reorganizacije (napomena 15)	247	1
- ostalo	(1)	-
	<u>404</u>	<u>378</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

5. TROŠKOVI ZA GUBITKE (nastavak)

b) Promjene na računima obezvrjeđenja nenaplativih potraživanja i rezervisanja

	Ulaganja u kapital drugih pravnih lica (napomena 15)	Kredit i poslovi lizinga (napomena 11)	Kamate (napomena 15)	Rizik zemlje (napomena 15)	Ostala potraživanja (napomena 15)	Ostalo (napomena 15)	U hiljadama EUR	
							Vanbilansna evidencija (napomena 20)	Ukupno
Stanje na početku godine	2	2,879	10	12	-	2	306	3,211
Ispravke vrednosti u toku godine, neto	-	257	17	-	247	-	-	521
Ukidanje indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(2)	-	-	(3)	-	(1)	(111)	(117)
Prenos u vanbilans	-	(1,051)	(21)	-	-	-	-	(1,072)
Stanje na kraju godine	-	2,085	6	9	247	1	195	2,543

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA

a) Prihodi od naknada

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2009.	2008.
Naknade po kreditima	531	594
Naknade po vanbilansnim poslovima	151	78
Naknade za usluge platnog prometa	830	885
Naknade po osnovu brokerskih poslova	125	-
Naknade za kastodi usluge	180	-
Ostale naknade i provizije	270	70
	<u>2,087</u>	<u>1,627</u>

b) Rashodi naknada

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2009.	2008.
Naknade Centralnoj banci Crne Gore	141	133
Naknade drugim bankama	46	38
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	119	111
Ostale naknade i provizije	40	17
	<u>346</u>	<u>299</u>

7. OSTALI PRIHODI, neto

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2009.	2008.
Rashodi iz poslovanja sa devizama, neto	(370)	(3)
Neto dobiti/(gubici) po osnovu nerealizovanih i realizovanih kursnih razlika	366	(219)
Prihod od dividendi	-	83
Prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja	741	498
Prihod od trgovanja hartijama od vrijednosti	248	-
Ostali prihodi	2	32
	<u>987</u>	<u>391</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

8. OPŠTI TROŠKOVI

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2009.	2008.
Neto zarade	1,369	1,290
Porezi i doprinosi na zarade	876	1,073
Naknada za topli obrok i prevoz	68	-
Naknade članovima Odbora direktora i Odbora za reviziju	98	41
Troškovi otpremnina za dobrovoljno napuštanje radnog mjesta	42	-
Troškovi usluga procesing centra	35	-
Troškovi službenih putovanja	79	96
Troškovi reprezentacije	51	50
Troškovi zakupa	878	686
Troškovi održavanja imovine i opreme	194	60
Troškovi amortizacije:		
- nekretnina, postrojenja i opreme	293	273
- nematerijalnih ulaganja	185	155
Troškovi obezbjeđenja	142	99
Troškovi osiguranja	58	41
Troškovi poreza	32	238
Troškovi reklame	248	243
Stručne usluge	217	214
Troškovi CDA i brokerskih usluga	228	-
Usluge telekomunikacija i poštarine	136	116
Troškovi električne energije, grijanja i vode	67	73
Kancelarijski materijal	68	42
Troškovi nabavke platnih kartica	-	21
Ostali troškovi	227	104
	<u>5,591</u>	<u>4,915</u>

9. POREZI I DOPRINOSI IZ DOBITKA

a) Komponente poreza na dobit

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2009.	2008.
Tekući porez	-	-
Odloženi poreski rashodi	-	10
	<u>-</u>	<u>10</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

9. POREZI I DOPRINOSI IZ DOBITKA (nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	<u>2009.</u>	<u>2008.</u>
Dobit prije oporezivanja	1,055	1,163
Porez na dobit po stopi od 9%	95	105
Iskorišćeni nepriznati poreski krediti na ime prenosa poslovnih gubitaka prethodnih perioda	(131)	(98)
Umanjenja po osnovu primljenih dividendi	-	(7)
Ostalo	<u>36</u>	<u>-</u>
Poreski efekat na bilans uspjeha	<u>-</u>	<u>(10)</u>
Efektivna poreska stopa	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

c) Prenijeti poreski gubici

Prenijeti poreski gubici koje Banka nije priznala kao odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2009. godine, usled neizvjesnosti po pitanju ostvarivanja dobitka u narednim godinama naspram kog bi se ovi poreski gubici mogli iskoristiti, iznose EUR 2,007 hiljada. Ovi poreski gubici nastali su 2005. godine, a ističu u 2010. godini. Nepriznata odložena poreska sredstva iznose EUR 181 hiljadu.

d) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 10 hiljada (napomena 19) odnose se na oporezive privremene razlike između poreske osnovice po kojoj se poslovni prostor i ostala fiksna aktiva priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Banke.

10. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	U hiljadama EUR	
	<u>31. decembar 2009.</u>	<u>31. decembar 2008.</u>
Gotovina u blagajni:		
- u EUR	1,683	1,589
- u stranoj valuti	135	150
Žiro račun	8,462	3,480
Korespodentni računi kod inostranih banaka	4,328	2,722
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	3,443	5,595
Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu	1,744	-
Namjenski depoziti – VISA Card	47	3
Pokriće po akreditivima kod banaka u inostranstvu	<u>75</u>	<u>-</u>
	<u>19,917</u>	<u>13,539</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

10. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (nastavak)

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” br. 5/2008, 15/2009 i 41/2009), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od 10%.

Obračunavanje obavezne rezerve se vrši primjenom navedene stope na prosječan iznos depozita u toku prethodnog nedjeljnog perioda, dva dana prije isteka perioda održavanja. Obračunatu obaveznu rezervu banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu, s tim što može do 25% obavezne rezerve izdvojiti blokiranjem državnih zapisa Crne Gore. Na 25% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka obračunava kamatu po stopi od 1% na godišnjem nivou, a plaća do osmog u mjesecu za prethodni mjesec.

Oročeni depoziti kod banaka u inostranstvu sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 1,744 hiljade odnose se na dolarske depozite oročene kod Probanke d.d., Slovenija na period od mjesec dana do šest mjeseci, uz mjesečnu kamatnu stopu od 1.8% na godišnjem nivou.

11. KREDITI I POSLOVI LIZINGA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Dospjeli krediti:		
- privredna društva u državnom vlasništvu	251	-
- privredna društva u privatnom vlasništvu	802	2,135
- neprofitne organizacije	615	3
- fizička lica	609	274
Kratkoročni krediti:		
- finansijske institucije	-	90
- privredna društva u privatnom vlasništvu	20,517	15,117
- banke	-	900
- neprofitne organizacije	60	355
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	2,007	-
- fizička lica	4,299	3,388
- ostalo	70	-
Dugoročni krediti, uključujući tekuća dospjeća:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	27,523	17,018
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	719	609
- finansijske institucije	-	1,600
- neprofitne organizacije	75	60
- fizička lica	19,236	19,448
	<u>76,783</u>	<u>60,997</u>
Minus: Rezerve za kreditne gubitke	(2,085)	(2,879)
	<u>74,698</u>	<u>58,118</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

11. KREDITI I POSLOVI LIZINGA (nastavak)

Kratkoročni krediti privrednim društvima se najvećim dijelom odobravaju za obrtna sredstva sa rokom od 3 do 12 mjeseci, dok su dugoročni krediti odobreni na period 12 do 180 mjeseci i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti trgovine, transporta, skladištenja, PTT, komunikacija i građevinarstva. Kratkoročni krediti privrednim društvima se najčešće, odobravaju uz kamatnu stopu od 6% do 18% na godišnjem nivou, ista kamatna stopa se primenjuje i za dugoročne kredite.

Kratkoročni krediti stanovništvu se odobravaju sa rokom od mesec dana do 12 mjeseci. Dugoročni krediti stanovništvu obuhvataju kredite za adaptaciju stambenog i poslovnog prostora, finansiranje kupovine potrošnih dobara i ostale namjene, odobrene na period od 13 mjeseci do 20 godina. Krediti stanovništvu se odobravaju uz kamatnu stopu od 1% do 2% na mjesečnom nivou.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata najvećim dijelom komitente sa sjedištem na području Crne Gore.

Koncentracija po djelatnostima ukupno bruto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar	31. decembar
	2009.	2008.
	<hr/>	<hr/>
Poljoprivreda, lov i ribolov	-	30
Građevinarstvo	2,705	2,978
Energetika i rudarstvo	2,087	79
Trgovina	24,620	16,177
Usluge, turizam, ugostiteljstvo	891	1,507
Transport, skladištenje, PTT, komunikacije	9,289	6,385
Administracija, druge javne usluge	949	577
Trgovina nekretninama	477	387
Banke i ostale finansijske institucije	1,141	2,590
Stanovništvo	24,142	23,110
Ostalo	10,482	7,177
	<hr/>	<hr/>
	76,783	60,997
	<hr/>	<hr/>

12. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI KOJE SE DRŽE DO DOSPJEĆA

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 1,086 hiljada odnose se na Državne zapise Vlade Crne Gore čiji je rok dospjeća 2. mart 2010. Banka raspolaže sa 11,000 državnih zapisa, čija ukupna nominalna vrijednost iznosi EUR 1,100 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

13. POSLOVNI PROSTOR I OSTALA FIKSNA AKTIVA

Kretanje za 2009. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na početku godine	377	1,801	161	2,339
Povećanja	-	43	231	274
Prenosi	-	254	(254)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(64)	-	(64)
Stanje na kraju godine	377	2,034	138	2,549
Ispravka vrijednosti				
Stanje na početku godine	38	899	-	937
Amortizacija	7	196	-	203
Otuđenja i rashodovanja	-	(64)	-	(64)
Stanje na kraju godine	45	1,031	-	1,076
Neotpisana vrijednost na dan:				
- 31. decembra 2009. godine	332	1,003	138	1,473
- 31. decembra 2008. godine	339	902	161	1,402

Na dan 31. decembra 2009. godine, Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

Kretanje za 2008. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje na početku godine	371	1,531	-	1,902
Povećanja	6	286	161	453
Otuđenja i rashodovanja	-	(15)	-	(15)
Stanje na kraju godine	377	1,802	161	2,340
Ispravka vrijednosti				
Stanje na početku godine	30	650	-	680
Amortizacija	8	261	-	269
Otuđenja i rashodovanja	-	(11)	-	(11)
Stanje na kraju godine	38	900	-	938
Neotpisana vrijednost na dan:				
- 31. decembra 2008. godine	339	902	161	1,402
- 31. decembra 2007. godine	341	881	-	1,222

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

14. ULAGANJA U KAPITAL DRUGIH PRAVNIH LICA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
- Montenegro berza A.D., Podgorica	-	180
- Tržište novca A.D., Beograd	2	2
- S.W.I.F.T. SRL	5	-
	<u>7</u>	<u>182</u>

15. OSTALA AKTIVA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Potraživanja za kamate	550	438
Potraživanja po osnovu naknada	124	59
Nematerijalna ulaganja	555	682
Aktivna vremenska razgranicenja	141	279
Dati avansi	13	-
Ostala potraživanja od dužnika koji je pokrenuo postupak lične uprave i reorganizacije	846	-
Potraživanja za refundacije troškova	62	27
Potraživanja od zaposlenih	36	15
Ostala potraživanja	20	3
	<u>2,347</u>	<u>1,503</u>
Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu:		
- ulaganja u druga pravna lica	-	2
- kamate	6	10
- rizik zemlje	9	12
- ostala potraživanja od dužnika koji je pokrenuo postupak lične uprave i reorganizacije (napomena 5)	247	-
- ostalo	1	2
	<u>263</u>	<u>26</u>
	<u>2,084</u>	<u>1,477</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

15. OSTALA AKTIVA (nastavak)

Promjene na nematerijalnim ulaganjima u toku 2009. i 2008. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

	U hiljadama EUR	
	2009.	2008.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januara	910	706
Povećanja	58	237
Ostalo	-	(33)
Stanje, 31. decembra	<u>968</u>	<u>910</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januara	228	60
Amortizacija	185	155
Ostalo	-	13
Stanje, 31. decembra	<u>413</u>	<u>228</u>
Neotpisana vrijednost na dan:		
- 31. decembra	<u>555</u>	<u>682</u>

Na dan 31. decembra 2009. godine, nematerijalna ulaganja u iznosu EUR 555 hiljada najvećim dijelom se odnose na ulaganja u softvere u iznosu EUR 205 hiljada, licencu u iznosu EUR 107 hiljada i ulaganja na nekretninama koje nisu u vlasništvu Banke u iznosu EUR 243 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

16. DEPOZITI

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Depoziti po viđenju:		
- vladine agencije	1,447	5
- fondovi	250	66
- opštine (javne organizacije)	105	148
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	900	108
- privredna društva u privatnom vlasništvu	19,749	11,357
- banke	435	205
- finansijske institucije	366	410
- neprofitne organizacije	1,747	1,010
- fizička lica	5,348	3,608
- ostali	670	460
Kratkoročni depoziti:		
- vladine agencije	508	-
- fondovi	100	-
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	2,332	1,785
- privredna društva u privatnom vlasništvu	5,492	3,434
- banke	6,078	2,500
- finansijske institucije	3,551	699
- neprofitne organizacije	711	261
- fizička lica	13,677	7,839
- ostali		64
Dugoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	457	1,871
- neprofitne organizacije	21	-
- fizička lica	5,791	7,176
	<u>69,735</u>	<u>43,006</u>

Depoziti po viđenju fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 0.75% do 1% na godišnjem nivou. Depoziti stanovništva po viđenju u stranoj valuti su deponovani, u zavisnosti od valute, uz kamatnu stopu u rasponu od 0.4% do 1.1% na godišnjem nivou.

Kratkoročno i dugoročno oročeni depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1.8% do 9% godišnje u zavisnosti od paketa štednje koji se izabere.

Kratkoročno oročeni depoziti privrednih društava u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1% do 8.5% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i iznosa koji se oročava (do EUR 50 hiljada, od EUR 50 hiljada do EUR 100 hiljada i preko EUR 100 hiljada). Na kratkoročne oročene depozite u drugim valutama kamatne stope se kreću u rasponu od 1% do 3.2%. Dugoročno oročeni depoziti privrednih društava su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1% do 8% na godišnjem nivou u zavisnosti od iznosa koji se oročava i valute.

Na depozite po viđenju javnih i drugih organizacija se obračunava kamata u rasponu od 0.4% do 1.2% na godišnjem nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

17. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA I POZAJMICAMA

			U hiljadama EUR	
	Period/ Godina	Godišnja kamatna stopa	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
<i>Obaveze prema kreditorima u zemlji:</i>				
Invest Banka Montenegro A.D.,				
Podgorica	1	6%	-	900
			-	900
<i>Obaveze prema kreditorima u inostranstvu:</i>				
Evropska investiciona banka	12	4.032%	2,600	-
Evropska investiciona banka	12	3.923%	1,400	-
Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.a	2	6.12%	-	5,000
		EURIBOR		
A banka Vipa d.d., Ljubljana	1	+ 2.60%	-	800
LHB Internationale		3M EURIBOR		
Handelsbank, Austria	1	+2.80%	-	500
Nova Ljubljanska banka d.d, Filiale di Trieste	1.5	3M EURIBOR +2.65%	-	1,500
			4,000	7,800
			4,000	8,700

Sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine, Banka ima obaveze prema Evropskoj investicionoj banci po osnovu dugoročnih kredita u iznosu EUR 4,000 hiljada. Krediti su odobreni za podsticanje razvoja malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori, na period od 12 godina. Krediti se otplaćuju u polugodišnjim anuitetima. Sredstvo obezbjeđenja urednog vraćanja navedenih obaveza predstavlja garancija Vlade Crne Gore.

Dospjeće obaveza po navedenom osnovu prikazano je u sljedećoj tabeli:

<u>Period</u>	U hiljadama EUR
	<u>31. decembar 2009.</u>
do 1 godine	333
od 1 do 2 godine	333
od 2 do 3 godine	333
od 3 do 4 godine	333
od 4 do 5 godina	333
preko 5 godina	2,335
	4,000

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

18. OBAVEZE PREMA VLADI

	Period/ Godina	Godišnja kamatna stopa	U hiljadama EUR	
			31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Fond za razvoj Crne Gore	4-10	2%-6%	1,757	1,249
Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	5-8	1%	491	100
			<u>2,248</u>	<u>1,349</u>

Obaveze prema Vladi Crne Gore sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine u iznosu EUR 2,248 hiljada odnose se na obaveze po primljenim dugoročnim kreditima od Fonda za razvoj Crne Gore za finansiranje malih i srednjih preduzeća sa odobrenim grace periodom od 1 do 2 godine i obaveze po primljenim dugoročnim kreditima od Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća sa odobrenim grace periodom od 12 do 18 mjeseci.

Dospjeće obaveza po navedenom osnovu prikazano je u sljedećoj tabeli:

Period	U hiljadama EUR 31. decembar 2009.
do 1 godine	391
od 1 do 2 godine	419
od 2 do 3 godine	335
od 3 do 4 godine	334
od 4 do 5 godina	324
preko 5 godina	445
	<u>2,248</u>

19. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Obaveze za obračunate kamate	768	806
Razgraničene naknade za odobravanje kredita	432	-
Obaveze prema dobavljačima	133	73
Obaveze po osnovu poreza	10	91
Odložene poreske obaveze (napomena 9)	10	10
Obaveze po osnovu unaprijed naplaćenih potraživanja po kreditima	849	744
Rezervisanja za naknade zaposlenih	54	54
Ostale obaveze	136	45
	<u>2,392</u>	<u>1,823</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

20. REZERVE ZA POTENCIJALNE KREDITNE GUBITKE PO VANBILANSNIM IZLOŽENOSTIMA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu:		
- vanbilansnih izloženosti	195	306
- operativnog rizika	300	300
	<u>495</u>	<u>606</u>

21. KAPITAL

Na dan 31. decembra 2009. godine akcijski kapital Banke čini 31,305 obične akcije nominalne vrijednosti EUR 511.29. Zakon o bankama („Sl. list RCG” br. 17/2008) definisao je minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti EUR 5,000 hiljada. Na dan 31. decembra 2009. godine novčani kapital Banke je usaglašen sa propisanim minimumom.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 60/2008), Banka je u toku 2009. godine ukinula rezerve za opšte kreditne rizike u iznosu EUR 1,849 hiljada, koje su formirane u ranijim godinama, u skladu sa tada važećom Odlukom o klasifikaciji aktive banaka, rezervacijama i rezervama za kreditne gubitke („Sl. list RCG“, br. 59/2007).

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2009. i 2008. godine je prikazana u sljedećem pregledu:

<u>Naziv akcionara</u>	2009.			2008.		
	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća	Broj akcija	U hiljadama EUR	% učešća
Flandria Participations						
Financieres	5,000	2,556	15.97%	5,000	2,556	15.97%
Cerere s.r.l	4,360	2,229	13.93%	4,360	2,229	13.93%
Gorgoni Antonia	3,131	1,601	10.00%	2,631	1,345	8.40%
Gorgoni Lorenzo	2,591	1,325	8.28%	1,840	941	5.88%
Todorović Miljan	2,316	1,184	7.40%	2,315	1,184	7.40%
Ostali	13,907	7,111	44.42%	15,159	7,751	48.43%
	<u>31,305</u>	<u>16,006</u>	<u>100%</u>	<u>31,305</u>	<u>16,006</u>	<u>100%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

22. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. list CG“, br. 60/2008, 41/2009), sopstvena sredstva Banke predstavljaju zbir osnovnog kapitala Banke i dopunskog kapitala Banke, umanjen za odbitne stavke. Sopstvena sredstva Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine iznose EUR 19,776 hiljada.

Osnovni kapital Banke, formiran u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke („Sl. list CG“, br. 60/2008, 41/2009), na dan 31. decembra 2009. godine iznosi EUR 19,776 hiljada. Osnovni kapital Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine čine osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke: uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, naplaćene emisije premije i neraspoređeni iznos dobiti iz tekuće godine, umanjeni za iznos gubitka iz prethodnih godina i iznos nematerijalne imovine.

Banka na dan 31. decembra 2009. godine nema dopunski kapital.

Rizikom ponderisana bilansna i vanbilansna aktiva, formirana u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, na dan 31. decembra 2009. godine iznosi EUR 70,197 hiljada. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, a koja je u primjeni na dan 31. decembra 2009. godine, Banka je obavezna da održava minimalan stepen koeficijenta solventnosti od 10%. Koeficijent solventnosti Banke na dan 31. decembra 2009. godine, iznosi 21.58% (na dan 31. decembra 2008. godine: 41.31%) i veći je od propisanog minimuma.

Najveća izloženost prema jednom licu na dan 31. decembra 2009. godine iznosi 19.71% i u okviru je propisanog maksimuma od 25% sopstvenih sredstava. Banka na dan 31. decembra 2009. godine nije imala zbir velikih izloženosti koji prelazi 800% sopstvenih sredstava.

Na dan 31. decembra 2009. godine ni jedan pokazatelj poslovanja Banke ne odstupa od propisanog minimuma kako se to zahtijeva u skladu sa zakonskom regulativom Centralne banke Crne Gore.

23. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze:		
Garancije privrednim društvima:		
- plative	6,654	4,411
- činidbene	356	170
- ostale vrste garancija	3,458	959
Preuzete neopozive obaveze za neiskorišćene		
odobrene kredite	2,266	862
Akreditivi	120	-
Druge vanbilansne pozicije:		
- komisioni poslovi	131	131
- kastodi poslovi	7,243	-
- kolaterali	176,949	114,212
- otpisani krediti	1,714	1,302
	<u>198,891</u>	<u>122,047</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

24. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Zakonom o bankama ("Sl. list CG" br. 17/2008) je definisano da značajan uticaj na poslovanje Banke, imaju lica koja postavljaju najmanje jednog predstavnika u Odboru direktora ili sličan organ, bilo kroz vlasništvo nad akcijama, na osnovu saglasnosti sa vlasnicima ili na bilo koji drugi način. U skladu sa Zakonom o bankama, transakcije sa povezanim licima su prikazane u narednim tabelama:

	U hiljadama EUR	
	31. decembar	31. decembar
	2009.	2008.
<u>Obaveze</u>		
<i>Depoziti po viđenju:</i>		
- Montenegro berza A.D., Podgorica	-	1
- Miljan Todorović	6	20
	<u>6</u>	<u>21</u>
<i>Oročeni depoziti</i>		
- Montenegro berza A.D., Podgorica	-	40
- Miljan Todorović	3,700	3,700
	<u>3,700</u>	<u>3,740</u>
<i>Obaveze po osnovu kamata:</i>		
- Montenegro berza A.D., Podgorica	-	2
- Miljan Todorović	3	239
	<u>3</u>	<u>241</u>
Ukupno obaveze	<u><u>3,709</u></u>	<u><u>4,002</u></u>

Rashodi iz transakcija sa povezanim pravnim licima u toku 2009. godine iznosili su EUR 363 hiljade.

Na dan 31. decembra 2009. godine, potraživanja od zaposlenih iznose EUR 909 hiljada (31. decembra 2008. godine: EUR 654 hiljade), a odnose se na odobrene kredite i kreditne kartice.

Tokom 2009. godine, ukupne bruto naknade lica sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima iznose EUR 530 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

25. ROČNA USKLAĐENOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2009. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

	<u>Do mesec dana</u>	<u>Od 1 do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 6 meseci</u>	<u>Od 6 do 12 meseci</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	<u>Ukupno</u>
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	19,917	-	-	-	-	-	19,917
Aktiva za trgovinu i raspoložive za prodaju, izuzev akcija	292	-	-	-	-	-	292
Kreditni i ostala potraživanja HoV koje se drže do dospelja	11,778	9,933	6,624	17,401	25,712	5,335	76,783
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganja u akcije	-	1,086	-	-	-	-	1,086
	1,671	-	-	-	18	-	1,689
Ukupno	<u>33,658</u>	<u>11,019</u>	<u>6,624</u>	<u>17,401</u>	<u>25,730</u>	<u>5,335</u>	<u>99,767</u>
Finansijske obaveze							
Depoziti	24,639	18,520	5,908	17,592	2,414	662	69,735
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	-	-	39	1,113	2,887	4,039
Obaveze prema Vladi	74	36	54	106	1,057	882	2,209
Ostale finansijske obaveze	779	127	196	450	275	103	1,930
Ukupno	<u>25,492</u>	<u>18,683</u>	<u>6,158</u>	<u>18,187</u>	<u>4,859</u>	<u>4,534</u>	<u>77,913</u>
Ročna neusklađenost:							
- 31. decembra 2009. godine	<u>8,166</u>	<u>(7,664)</u>	<u>466</u>	<u>(786)</u>	<u>20,871</u>	<u>801</u>	<u>21,854</u>
- 31. decembra 2008. godine	<u>618</u>	<u>2,639</u>	<u>2,108</u>	<u>4,944</u>	<u>5,725</u>	<u>5,132</u>	<u>21,166</u>
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2009. godine	<u>8,166</u>	<u>502</u>	<u>968</u>	<u>182</u>	<u>21,053</u>	<u>21,854</u>	
- 31. decembra 2008. godine	<u>618</u>	<u>3,257</u>	<u>5,365</u>	<u>10,309</u>	<u>16,034</u>	<u>21,166</u>	
% od ukupnog izvora sredstava:							
- 31. decembra 2009. godine	<u>10.5%</u>	<u>0.6%</u>	<u>1.2%</u>	<u>0.2%</u>	<u>27.0%</u>	<u>28.0%</u>	
- 31. decembra 2008. godine	<u>1.1%</u>	<u>6.0%</u>	<u>9.9%</u>	<u>19.0%</u>	<u>29.6%</u>	<u>39.1%</u>	

Likvidnost Banke kao njena sposobnost da u roku izvršava dospelje obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

26. RIZIK OD PROMJENE KAMATNIH STOPA

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2009. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Ukupno
Osetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	3,122	-	-	-	-	3,122
Kamatonosne hartije od vrijednosti	-	1,086	-	-	-	1,086
Kredit i ostala potraživanja	11,778	9,933	6,624	17,401	31,047	76,783
Ostala osjetljiva aktiva	544	-	-	-	-	544
Ukupno	15,444	11,019	6,624	17,401	31,047	81,535
% od ukupne kamatonosne aktive	18.94%	13.51%	8.12%	21.34%	38.08%	100.00%
Osetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	9,234	8,226	8,109	20,709	10,777	57,055
Kamatonosne pozajmice	74	36	54	144	5,940	6,248
Ukupno	9,308	8,262	8,163	20,853	16,717	63,303
% od ukupne kamatonosnih obaveza	14.70%	13.05%	12.90%	32.94%	26.41%	100.00%
Izloženost riziku od promene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2009. godine	6,136	2,757	(1,539)	(3,452)	14,330	18,232
- 31. decembra 2008. godine	(7,604)	2,721	2,275	(2,431)	18,616	13,577
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2009. godine	6,136	8,893	7,354	3,902	18,232	
- 31. decembra 2008. godine	(7,604)	(4,883)	(2,608)	(5,039)	13,577	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

27. DEVIZNI RIZIK

Naredna tabela prikazuje neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2009. godine. Banka je izložena efektima promjena deviznih kurseva najznačajnijih valuta, koji utiču na njen finansijski položaj i novčane tokove. Rukovodstvo uspostavlja ograničenja na stepen izloženosti po valutama i ukupno koja se redovno prate.

	RSD	USD	GBP	CHF	U hiljadama EUR	
					Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	-	2,704	17	44	14	2,779
Obaveze u devizama	-	2,699	18	44	6	2,767
Neto otvorena pozicija:						
- 31. decembra 2009. godine	-	5	(1)	-	8	
- 31. decembra 2008. godine	-	(558)	7	7	26	
% od osnovnog kapitala:						
- 31. decembra 2009. godine	-	0.02%	0.00%	0.00%	0.03%	
- 31. decembra 2008. godine	-	(2,21)%	0.03%	0.03%	0.10%	
Agregatna otvorena pozicija:						
- 31. decembra 2009. godine	12					
- 31. decembra 2008. godine	(518)					
% od osnovnog kapitala:						
- 31. decembra 2009. godine	0.05%					
- 31. decembra 2008. godine	(2.05)%					

28. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2009. godine protiv Banke se vodi više sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Po procjeni pravnog sektora Banke, ukupna vrijednost sporova iznosi EUR 139 hiljada. Navedeni iznos ne uključuje eventualne zatezne kamate koje mogu biti utvrđene po okončanju sudskih sporova, obzirom da rukovodstvo nije u mogućnosti da utvrdi potencijalne efekte zateznih kamata koji mogu nastati po osnovu ovih sporova do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja. Ukupan iznos sporova gde je Banka tužilac iznosi EUR 1,307 hiljada. Ishod sporova u toku za sada nije moguće procijeniti, ali mišljenje rukovodstva i pravnog savjetnika je da se ne očekuju negativni ishodi sporova koji bi mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje Banke.

29. OPERATIVNI LIZING

Ugovori o operativnom lizingu, sa ugovorenim periodom zakupa, odnose se na uzimanje u zakup poslovnih i stambenih prostora. Banka nema opciju da poslovni prostor uzet u zakup kupi po isteku perioda zakupa.

U toku 2009. godine, trošak zakupa je iznosio EUR 878 hiljada (2008. godina: EUR 686 hiljada).

Zakupi poslovnih i stambenih prostora predstavljaju preuzete obaveze u prosjeku za period od 5 do 6 godina kada su ugovori sa pravnim licima u pitanju, odnosno za period od 4 do 10 godina kada su u pitanju ugovori sa fizičkim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2009. godine

29. OPERATIVNI LIZING (nastavak)

Preuzete obaveze po ugovorima o operativnom lizingu poslovnih i stambenih prostora do datuma bilansa stanja koje nisu iskazane u finansijskim izvještajima su sljedeće:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
do 1 godine	837	826
od 1 do 2 godine	550	810
od 2 do 3 godine	298	523
od 3 do 4 godine	62	271
od 4 do 5 godina	10	40
preko 5 godina	25	35
	1,782	2,505

30. PORESKI RIZICI

Poreski zakoni Crne Gore se često različito tumače i predmet su čestih izmjena. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva Banke. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. Poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala.

31. FINANSIJSKA KRIZA

Kao što je bilo i za očekivati, poslovanje Banke je pod uticajem najnovije finansijske krize i pogoršanih uslova poslovanja. Zbog sadašnje krize na globalnom tržištu i njezinog uticaja na crnogorskom tržištu, izgledno je da će Banka u 2010. godini, a možda i nakon toga, poslovati u otežanim i neizvjesnim poslovnim okolnostima. Uticaj krize na poslovanje Banke trenutno nije moguće u potpunosti predvidjeti, te je stoga prisutan element opšte neizvjesnosti.

Finansijska kriza, koja se nastavlja, do sada je ograničeno uticala na finansijski položaj i uspješnost poslovanja Banke, uglavnom zahvaljujući internim aktima za upravljanje rizicima i ograničenjima koje nameće regulativa Centralne banke Crne Gore.

Banka redovno prati kreditni rizik, rizik likvidnosti, rizik kamatne stope i valutni rizik. Očekuje se da će adekvatnost kapitala Banke ostati na postojećem nivou, koji je značajno iznad propisanog minimalnog stepena adekvatnosti kapitala. Obzirom na konzervativnu kreditnu politiku Banke likvidnost je zadovoljavajuća, i očekuje se da će ostati na zadovoljavajućem nivou i u toku 2010. godine.

Pogoršanje poslovne situacije u zemlji će vjerovatno uticati na položaj određenih grana djelatnosti (na primjer, turizma, sektora izgradnje, nekretnina i trgovine na malo) kao i na sposobnost nekih klijenata da servisiraju svoje kreditne obveze, što može uticati na rezervisanja Banke za gubitke uslijed umanjenja vrijednosti u 2010. godini, te druga područja u kojima se od rukovodstva Banke očekuje da daje procjene, uključujući procjenu vrijednosti kolaterala i hartija od vrijednosti. Finansijski izvještaji za 2009. godinu sadrže značajne procjene koje se odnose na gubitke uslijed umanjenja vrijednosti imovine, procjenu vrijednosti kolaterala i fer vrijednosti hartija od vrijednosti, te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih. Banka će u 2010. godini težište usmjeriti na upravljanje svojim finansijskim portfoliom u skladu s promjenama u poslovnom okruženju, kao i na očuvanju svog položaja na tržištu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2009. godine

32. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2009. i 2008. godine bili su:

	31. decembar 2009.	31. decembar 2008.
USD	0.6974	0.7093
CHF	0.6721	0.6683
GBP	1.1062	1.0265